

**CONCURSUL NAȚIONAL DE OCUPARE A POSTURILOR DIDACTICE/CATEDRELOR
VACANTE/REZERVATE DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR
12 iulie 2023**

**Probă scrisă
LIMBA ȘI LITERATURA SLOVACĂ MATERNĂ**

Model

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de patru ore.

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedený text:

„Štefan Krčméry výstižne povedal, že celá poézia Janka Kráľa je „rebéliou proti meštianstvu úzkoprsému a skamenelému“. Vskutku, Kráľová túžba po novom živote národnom i sociálnom ďaleko presahovala skutočnosť vonkajšieho sveta: z toho rozporu pramenil romantický nepokoj a horúčkovitá netrpezlivosť jeho lyrického hrdinu. A z toho istého zdroja vyvierala i jeho potreba byť v ustavičnom pohybe a činnosti, hľadať pre uspokojenie tejto potreby nové, široké priestory.“

(S. Šmatlák – *Dejiny slovenskej literatúry II*)

V rozsahu 4 – 6 strán napíšte esej, v ktorej predstavíte subjektivizovanú baladu *Zakliata panna vo Váhu a divný Janko* od Janka Kráľa. Pri vypracovávaní eseje majte na zreteli nasledovné požiadavky:

- zaradenie autora do príslušného literárneho smeru,
- uvedenie piatich charakteristických znakov tvorby Janka Kráľa,
- definovanie pojmov *ponáška na ľudovú baladu* a *subjektivizovanie balady*,
- výstižná prezentácia vonkajšej kompozície balady,
- uvedenie prvkov ľudovej slovesnosti,
- vnútorná a vonkajšia charakteristika hlavnej postavy.

a) Obsahová stránka textu

25 bodov

b) Formálna stránka textu (dodržanie stanoveného rozsahu – 1 bod, členenie textu na úvod, jadro a záver – 1 bod, nadväznosť a logický sled informácií – 1 bod, dodržanie noriem súčasného spisovného jazyka – 1 bod, štylistická úprava textu – 1 bod)

5 bodov

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Pozorne si prečítajte uvedený text:

Množstvo informácií, vedomostí, znalostí, ktoré ľudstvo každoročne prijíma, je značné. Dnes sa odborník musí čoraz viac špecializovať, aby dobre zvládol svoj odbor.

V minulosti boli vedomosti vedcov širšie, lebo zasahovali do viacerých oblastí. Vedec bol napríklad zároveň lekárom, filozofom, fyzikom aj hvezdárom.

Šlo to, veď objem vtedajších vedomostí v jednotlivých odboroch bol neporovnateľne menší ako v súčasnosti. Dnes je prísun nových informácií už taký obrovský, že i naslovovzatý odborník len-len že stačí sledovať svoj vlastný úzky odbor, o ucelených vedomostiach i z príbuzných odborov nemôže byť u neho ani reč.

Napokon, vidíme to i v škole. V dnešných školských osnovách je podstatne viac nových poznatkov a podstatne menej starších údajov, ktoré sa učili naši rodičia. Hovorí sa, že absolvent vysokej školy z konca 19. storočia mal vedomosti asi na úrovni nášho dnešného maturanta.

Teda množstvo informácií, vedomostí, znalostí rastie a rastie. Ročný prírastok je v dnešných časoch okolo 10%. Ak by sa takéto tempo prírastku malo udržať i v budúcnosti, tak niekedy okolo roku 4 000 by množstvo informácií prevýšilo počet atómov v celom vesmíre.

Ivan Čajda: *Sami proti sebe* (úryvok)

Na skuškový hárok napíšte odpovede na každú z nasledovných požiadaviek týkajúcich sa uvedeného textu:

1. Spresníte funkciu interpunkčných znamienok vo vete: *Hovorí sa, že absolvent vysokej školy z konca 19. storočia mal vedomosti asi na úrovni nášho dnešného maturanťa.* **3 body**
2. Vypíšte z ukážky jedno slovo v ktorom dochádza k spodobovaniu. **1 bod**
3. Vypíšte z ukážky jedno odborné slovo (termíny). **1 bod**
4. Stupňujte uvedené slová: *najužší, lepšie, nový.* **3 body**
5. Uveďte antonymá ku každému z daných slov: *odborník, rastie, prírastok.* **3 body**
6. Utvorte genitív množného čísla uvedených slov: *škola, myšlienka, maturanťka.* **3 body**
7. Určte slovný druh a gramatické kategórie podčiarknutých slov. **10 bodov**
8. Určte druh uvedeného súvetia:
Ak by sa takéto tempo prírastku malo udržať i v budúcnosti, tak niekedy okolo roku 4 000 by množstvo informácií prevýšilo počet atómov v celom vesmíre. **1 bod**
9. Určte vid nasledovných slovies: *zasahovali, vidíme.* **2 body**
10. Určte vetné členy v danej vete: *Súčasný odborník sa musí špecializovať.* **3 body**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

1. Opíšte postup uplatňovaný pri príprave a úprave textu na prednes. Zohľadňujte jednotlivé otázky a princípy, ktorými sa riadi recitátor pri príprave literárneho textu na umelecké stvárnenie pred publikom. **8 bodov**
2. Definujte pojem vyučovacia metóda. Vymenujte dve najčastejšie používané metódy vo výučbe slovenského jazyka a dve najčastejšie používané metódy vo výučbe literatúry. Stručne opíšte jednu z uvedených metód. **12 bodov**
3. Opíšte priebeh vyučovacej hodiny na ľubovoľnú tému. Majte na zreteli všetky momenty vyučovacej hodiny a vhodnú integráciu vzdelávacích cieľov B.S. Blooma. **10 bodov**